

Lesson 35

Kinakan si lahat ga' niya' a'ane

Paglappas 16,17

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin takalete bang sa'ingge me' a'a Isra'elin **tinimbul we' Tuhanin** amban sultan Misirin duk sundalunen. Pag tekka me' bangsa Isra'elin si higad tahik ga' te'ed niya' lānde paleppa amban armī sultan Misirin. Saguwa' takalete du we' pinagbahagi' we' Tuhanin tahikin supaya siye makajari pabutas amban tengnga' tahik bu diyata' bulak toho' du. Saguwa' pag sinuleyan we' me' sundalu Misirin pabutas isab, lambo siye kēmon. Hangkan, ellew miya'an tinimbul me' a'a Isra'elin we' Tuhanin amban me' a'a Misirin. Pag kitede balakat Tuhan mahadjehin, tinalew siye si iye duk magkalang siye si Tuhan, pa'inde, “*Magkalang ku si TUHAN, pegge' iye manimbul akuhin. Langkew TUHANIN!*”

Matsa ne kite bi kuwe'itu amban dem jūd Paglappas. Tabatsate la'i we' me' bangsa Isra'elin la'i si lahat toho' manamal si **ellet Misir duk Kana'an**. Kana'an inin lahat panangup Tuhanin pangurungne si papu'den Nabi Ibrahim duk me' tubu'nen supaya siye dapu'nen. Ellew inin kaletē du **bang sa'ingge me' bangsa Isra'elin pinakan we' Tuhanin la'i si lahat toho' manamal**. Inakahan kite dem Kitab we' Tuhanin dihananne padehellu amban siye diyalem gabun hadje bang ellew duk dem kayat ebbut bang sangem. Bugtu' du dembuwa' inin, bang duma'in du Tuhanin mandu'an siye duk ngipat siyehin, magmula siye si lahat bulak matoho' miya'an.

Pikilte ne dahu' bang sa'ingge parasahan me' a'a Isra'el mala'ihin. Sakiyanan siye, banes manamal. (Mas pesōng pe ekkaden amban a'a Sembuwangan!) Pabutas siye amban lahat toho' manamal – lahat ga' niya' tantu bohe'ne duk ga' niya' kinakanne. Pikilun bi! Banes manamal a'ahin lumengngan dem lahat bulak lunglun atawa umus bu bang petekka hatu kayu-kayu luhihan duk sabet ku'ahat! Sa'ingge me' a'a

Isra'elin makajari ellum? Amban ente' kinakanden duk ininumden? Sa'ingge me' a'a sakiyanan duk me' panenan hayepde ngasuwa' bohe' duk kinakan supaya siye ellum si lahat miya'an? Makajari ke siye mangatasan diden? Ga'i! Sine makajari mameketo' siyehin? Dembuwa' hadja sambungnen. **Luwal du Tuhanin** mameketo' siyehin supaya siye ga'i matey!

Ngandel ke me' a'a Isra'elin si Tuhan? Atawa sasew ke siye bang ine subey kinakanden duk bang ine subey ininumden? Bugtu', me' a'a Isra'elin subey ngandel si TUHAN. Ekka bakas tahinangne si siye hinangan balakatan. Paluwasne siye amban pamanyaga'an siyehin, jānnen sabab bakas patekkane me' sempū' bala'in. Timbulne anakde lella sakahin amban kamatey sabab laha' bili-bilihin. Hinanganne siye lān toho' si tengnga' tahik. Duk kuwe'itu padehellu iye amban siye diyalem gabun supaya siye pandu'anne balik pī si lahat Kana'an, sa bakas pananggupne si papu'den Nabi Ibrahim masaley. Ine tapikilbin? Ngandel ke me' a'a Isra'elin si Tuhanden? Kahagad ke siye we' takole' Tuhanin numanan me' bakas pananggupnen? Batsate ne isab amban dem Kitab duk kata'uhante sambungnen.

Matsa ne kite bi amban kapitulu sempukennem si jūd Paglappas amban dem Kitab Tawrat. Pa'in Kitabin:

(Paglappas 16) ¹ *Kēmon me' bangsa Isra'elin tahala' amban lahat Elim, bu ellew kasempuklimenen si bulan kaduwenen kemuwe tahala' siye amban Misir, tekka siye si lahat bulak toho' manamal inēnan Sin, lahat iyan si ellet Elim duk Sinai.* ² *La'i si lahat matoho' miya'an pinuggutan si Musa duk si Harun we' me' a'ahin kēmon.* ³ *Pa'in me' bangsa Isra'elin si siye, “Hāp pe kami miya'an pinapatey we' TUHANIN la'i si Misir! Pag la'i pe kami makajari kami mangan sinumbali' duk kinakan duk la'uk ine-ine kabaya'an kami. Saguwa' ka'am, bo'obi kami pitu si lahat bulak toho' manamal supaya kami kēmon matey we' kawugtu' kamihin.”*

Na, ngandel ke me' bangsa Isra'elin si Tuhan? Ga'i du! Muggut ne siye si iye duk pu si Nabi Musa. Pakale ka'am bang ine sambung Tuhanin.

(Paglappas 16) ¹¹ *Pa'in TUHANIN pu si Musa,* ¹² *“Takaleku du puggut me' a'a Isra'elin. Akahanun siye, ‘Bang magrib ne niya' du kakanbi sinumbali', duk bang salung esso du ka'am we' pan. Ubus kata'uhanbi du we' aku TUHAN Maniya'in iye pagtuhananbin.’”* ⁴ *Ubus pa'in TUHANIN pu si Musa, “Urunganku du siye pan labo' kuwe' ulan amban diyata' langit. Subey me' a'ahin pī kahaba' ellew nimuk sarang para de ellewin. Sa miya'an siye testinganku supaya kiteku bang tuhutde ke panganda'akankun.*

¹³ Sangem miya'an niya' itew banes manamal padapu' si paghegpa'anden, bu pag salung niya' halu' subuk paliput si paghegpa'anden. ¹⁴ Pag toho' ne halu'in niya' takitede kuwe' bentuk ays nipis diyata' bulak. ¹⁵ Pag takite we' me' a'a Isra'elin, pa'inde dangan pī si dangan, “**Ine iyan?**” Pegge' ga'i kata'uhande bang ine miya'an. Pa'in si Musa, “Iyan pan pangurung TUHANIN ka'am duk niya' kakanbi.” ³¹ Inēnan we' me' a'a Isra'elin pan miya'an **manna**. Pote' bentuknen bu kuwe' bigi diki'-diki' duk lessanen kuwe' bāng-bāng nipis hininang duk bohe' buwani.

Sa miya'an pinakan me' bangsa Isra'elin we' Tuhanin dem lahat toho' manamal taman ellew katekkade si lahat Kana'anin. Takalebi ke bang amban kinakande miya'an? Tekka iyan **amban diyata' langit**. Tekka iyan **amban Tuhan**. Pata' ke tasangka me' a'a Isra'elin kinakan pinangurung we' Tuhanin? Ga'i! Ga' niya' pata' si siye seddili amban legga Tuhanin pegge' ga'i siye kahagad duk ga'i siye magsukul si iye. Sabab ase' Tuhanin hadja hangkan siye ga'i matey we' kawugtu'den la'i si lahat toho'.

Na, pala'us ne kite bi matsa duk kata'uhante bi bang ine mapalabey ellew seddilihini pag **ga' ne niya' bohe' me' a'a Isra'elin**. Batsate si kapitulu sempukpitu'. Pa'in Kitabin:

(Paglappas 17) ¹ Na, palanjat ne kēmon a'a Isra'elin...lumengngan siye amban lahat dembuwa' pī si dembuwa' sa panganda'akan TUHANIN. Maghegpa' siye si lahat Repidim saguwa' **ga' niya' bohe' la'i inumde**. ² **Muggut-muggut** ne isab siye pu si Musa, pa'inde, “Urunganun kami bohe' supaya niya' inum kami.” Nambung si Musa, pa'inne, “We'ey ka'am muggut si aku? We'ey ka'am testingan TUHANIN?” ³ Saguwa' lekkakan te'ed me' a'ahin la'i bu masi pe siye muggut, pa'inde, “We'ey kami bo'onu pitu amban lahat Misir, kabaya'annun kami duk anak kamihin sampay hayep kamihin matey we' lekkakanin?” ⁴ Ubus ngampun-ngampun si Musa si TUHAN, pa'inne, “O Tuhanku, inumeyku ne si me' a'a inin? Ga'i ku tiggel papateyde pinagtibagan.” ⁵ Nambung TUHANIN pu si Musa, pa'inne, “Pī ne kew dehelli amban me' a'ahin. Bo'ohun isab me' bahi' a'a Isra'el sinduwehin duk bo'ohun tungkudnun, tungkud bakas pangalubbaknu bohe' Nilin, bu nu ne pī. ⁶ Nengge ku la'i si batu hadje si punu Horeb. Bang lubbaknu batu hadje iyan paguwa' du bohe'in duk niya' inum me' a'ahin.” Manjari hininang inin we' si Musa si matahan me' bahi' a'a Isra'elin.

Ubus, ekka manamal bohe' paguwa' amban batu hadje miya'an duk pagu'us si lahat bulak toho' miya'an. Kēmon me' a'ahin duk sampay me' hayepden nginum.

Na, padeheng ne kite bi dahu' duk mikil sabab istori binatsate ellew inin. Pag ubus Tuhanin nabangan me' a'a Isra'elin duk ekka meke'ulali' tahnangne para si siye, ngandel ne ke siye si Tuhan? Pudjide ke Tuhanin duk magsukul si iye amban dem ateyde sabab kēmon bakas tahnangne para si siyehin? Ga'i! Ga'i siye ngandel si Tuhan. Bisan pe miya'an, muggut pe siye duk missā kuntara si Tuhan, iye manimbul siye amban kasiya-siyahande ma'ekka manamalin.

Ine hinang Tuhanin? TUHAN Maniya'in, pegge' pasensiya iye duk hāp hadja, urunganne siye kinakan duk bohe' la'i si lahat bulak toho'. Pata' ke me' a'a Isra'elin inurungan kahāpan we' Tuhanin? Ga'i! Pata' hadja siye legga Tuhanin. Ine jānnen hangkan Tuhanin pakitehanne si siye hāpnen? Pegge' **kapangandelan** Tuhanin duk **ma'ase'** iye. Iye Tuhan Kapangandelanin, iye Tuhan Mama'ase'in. Sabab **ase'nen** urunganne me' a'a Isra'elin kinakan, bisan siye dusehan duk ga'i magsukul! Bang agad Tuhanin kahāp me' a'ahin, maki siye tabangne supaya siye ga'i inusan duk lekkakan, bugtu' ga'i siye hinang Tuhanin ine, ambat siye matey la'i si lahat bulak toho'.

Subey isab tasabutte we' duma'in hadja iye jānnen hangkan siye tinabangan we' Tuhanin pegge' ma'ase' iye saguwa' jānnen isab supaya **tumananne Lapalnen**. Kapangandelan Tuhanin duk tumananne kēmon pananggupnen – duk niya' bakas pananggupne sabab bangsa Isra'elin importante te'ed. Bakas ta'ayate ne we' bakas **nanggup Tuhanin we' ledjiki'anne kēmon bangsa dem dunyahin palabey amban bangsa Isra'el**, pegge' bakas nanggup iye we' amban siye du paguwa' me' nabihin, Kitab Masutsihin duk Manimbul dunyahin. Awe', kapangandelan Tuhanin duk luwal iye ma'ase'! Addat **Tuhanin** ga'i ngakkal duk kēmon pina'innen **bennal** duk **malasa iye**. Bugtu' me' bangsa Isra'elin ga'i pata' kinalasahan we' Tuhanin. Saguwa' bisan siye ga'i kahagad duk missā pe kuntara si Tuhanin, iye du poreba Tuhanin we' kapangandelan iye duk malasa iye, pegge' urunganne siye kinakan amban diyata' langit.

Kaw niya' nilew, pa'inne, “Ine kagunahan me' istori a'a Isra'elin para si kami kuwe'itu?” Pa'in Lapal Tuhanin: “*Hangkan kēmon miya'an umantag si siye supaya mintang me' a'ahin. Duk tasulat isab inin dem Kitab supaya kite bi ga'i maghinangan kuwe' siye miya'an pegge' sōng kiyamat ne dunyahin.*” (1 Korinto 10:11) Kuwe' Tuhanin nimbul me' a'a Isra'elin amban kasiya-siyahin lahat bulak matoho'in, mabaya' isab Tuhanin nimbul kēmon tubu' Apu' Adamin amban **kasiya-siyahan we' dusehin**.

Manjari, ine subey hinang me' a'a Isra'elin supaya siye ga'i matey la'i si lahat toho' miya'an? Iye hadja subey hininangden, **nimuk duk mangan kinakan bakas pangurung we' Tuhanin amban diyata' langit**. Amban ke katimbulanden? Amban di hinangande? Duma'in,

katimbulanden amban Tuhanin. Ga' niya' basagde nimbul dide amban kawugtu'den duk kamateyden. Ga' niya' makajari hinangde seddili luwal du **nimuk duk mangan kinakan pinapī we' Tuhan para si siyehin.**

Pakitehan Kitab Masutsihin si kite bi we' kēmon kite bi a'a dusehan kuwe' me' a'a Isra'elin bu **ga' te'ed niya' makajari hinangte nimbul diten** – ga'i tatimbulte diten amban balakat dusehin atawa amban hukuman Tuhan mabentelin. Kaw kite bi duma'in lumengngan dem lahat toho' manamal kuwe' me' a'a Isra'elin, saguwa' kasiya-siyahan kamateyin tu'u du si kite bi kuwe' masa mala'i si siyehin. Pasti' du Lapal TUHANIN: Sine-sine ga'i ngatu neyima' lān pagtimbul minemes we' Tuhanin matey du iye dusehan pe duk labo' iye dem ebbut narka' salama-lamahin. Pikilan inin ga'i du hāp. Matey bu dusehan pe! Hinukum! Labo' dem narka'! **La'at te'ed bala' inin!** Saguwa' niya' du **aka-aka hāp!** Ga' niya' nesessita matey dusehan pe. Kuwe' me' a'a Isra'elin inurungan kinakan we' Tuhanin supaya siye ellum duk ga'i matey we' kawugtu'den si lahat matoho'in, arak du isab kite bi sa miya'an inurungan “Kinakan” supaya iledjiki'an umulten bi tu'u duk la'i si surga' salama-lama!

Ine “Kinakan” mangurung umul salama-lamahin? Niya' ke kinakan makajari bellite si tiyanggi ngurungan kite umul salama-lama si pana'anan Tuhanin? Ga' du, ga' niya' kinakan sa iyan si tabu'an! Na, intag duk ine te' “Kinakan” mangurung umul salama-lama inin?

Me' bagayku, akahante ka'am we' pinapitu we' Tuhanin **Mangalekkatin**, iye Manimbul dunyahin, niya' ne de ngibu duk lime hatas tahun palabey amban pamangan me' a'a Isra'el *manna* si lahat matoho'in. Iye “Kinakan” pangurung Tuhanin supaya timbul me' a'a si dunyahin amban balakat dusehin, amban kamatey, amban hukuman duk amban narka'. Pakale kite bi pahāp-hāp duk mikil-mikil pahāp-hāp sabab me' pina'in we' Mangalekkatin Dihananne pag tu'u iye si dunya. Pa'inne,

“Sabennal akahante ka'am, sasuku makahagad si akuhin ellum salama-lama. Aku kinakan maka'ellumin. Me' kapapu'anbin maka'akan manna la'i si lahat toho' saguwa' matey du siye. Saguwa' kinakan amban surga' inin, bang niya' a'a maka'akanne, ga'i iye matey. Aku ne kinakan amban surga'in. Aku ne kinakan maka'ellumin....Sasuku manuhut akuhin ga'i ne te'ed inusan balik. Duk sasuku makahagad si akuhin, ga'i ne te'ed lekkakan balik!”
(Yahiya 6:47-51,35)

Me' bagayku, padeheng ne kite bi ellew inin. Bang programa balik – bang amban kahandak Tuhanin – nagna' ne takalet bang sa'ingge ne inurungan we' Tuhanin me' sara'ne sempū'in....

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin sasangbi mikil-mikil sabab me' pina'in we' Mangalekkatin, pa'inne,

“Aku ne hep kinakan maka'ellumin. Sasuku manuhut akuhin ga'i ne te'ed inusan balik. Duk sasuku makahagad si akuhin, ga'i ne te'ed lekkakan balik!” (Yahiya 6:35)

Wassalam